

Věci velmi žádoucí a jako kamenem zavíracím veškeré budovy škol technických bude při tom ústav, na němž by se všechna odvětví studií technických co možná v největší úplnosti nalezala a na němž by se jim všemi pomůckami vědeckými vyučovalo.

Z tohoto ústavu budou měti vycházeti učitelové pro technické vyučovací ústavy, a na něm bude se mět dáti znalcům všelikých odvětví věd technických příležitost k dokonalému se vzdělání.

Polytechnický ústav ve Vídni byl již nyní semenistěm větší části učitelů a představenců ústavů technických. On vládně zkušenosti mnohými léty ztvrzenou; on dobyt sobě znamenitých zásluh jak o vzdělání věd technických, tak i o použití jich ve všech případech života živnostního, a stal se štědrostí opravdově císařskou, s kterouž se Vašeho Veličenstva slavní předkové ústavu tomuto vždy nejmilostivěji propůjčovati ráčili, prvním ústavem tohoto způsobu v říši, nadán jsa přebohatými sbírkami prostředkův vyučovacích. I budet to úkolem mým, bych uvázil a Vašemu Veličenstvu návrhy přiměřené předložil, jakým způsobem by se mělo předse jiti, aby se dalším vyvíním ústavu tohoto účelu výše vytknutého dosáhlo.

Máli se při zřizování veškerého vyučování technického v císařství kráčet cestou tuto vytknutou, jest potřebí, aby se počátek učinil zřízením úplných škol reálních.

To může již nyní místa míti bez všeliké překážky v těch zemích, kdež se ze čtvrtých tříd na školách hlavních již udělaly nižší školy reální, aneb kde se k tomu alespoň přípravy učinily; toliko na tyto země vztahují se nyní moje nejponiženější návrhy.

Strany Uher, vojvodství Srbského a banátu Temešského, strany Sedmihradska, Chorvátska i Slavonska a království Lombardsko-Benátského zůstávají sobě nejponiženěji, předložiti Vašemu Veličenstvu zvláštní návrhy.

Obecný prospěch pilně toho vyhledává, aby tu, kde jsou již vyšší ústavy technické, totiž ve Vídni, v Praze, ve Lvově, v Brně a v Hradci, byly též úplné, to jest s nižšími školami reálnímu spojené vyšší školy reální, dílem proto, že jsou ve spojení s přiměřeným zřízením ústavů technických, ano nevyhnutelným základem zdárného jich působení, dílem proto že školy tyto budou vzorem těch, ježto se zřídí jinde.

V těchto městech, krom Brna, nalezají se již školy reální, ježto jsou s tamními technickými ústavu spojeny, a záleží ze dvou roků. Vyučování, ježto se v nich podává, může se bez obtíže změnit v ten způsob, aby se srovná-